

ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๒๒๐.๓/ ๔๐๕

พด 4/81-1
14 ก.พ. 54
15.20 H

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง: ส273
รับที่: ธ1343/54
วันที่: 14 ก.พ. 54 เวลา: 13:58

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูป

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่๓

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๐๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ประเด็นความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอ
เพื่อการปฏิรูป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า หลักการของข้อเสนอเพื่อการ
ปฏิรูปการจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร จะมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ มาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมี
กรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยข้อเสนอดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะ
นำมาดำเนินการกับพื้นที่ที่ราษฎรมีเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินในเขตสหกรณ์
นิคมหรือที่ดินนิคมสหกรณ์ รวมทั้งที่ดินของรัฐ โดยคำนึงถึงผลกระทบรวมทั้งประโยชน์ของประเทศชาติและ
ประชาชนโดยส่วนรวมเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับพื้นที่ป่าไม้ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในการรักษาสมดุล
ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงใคร่เสนอข้อคิดเห็น
ดังนี้

๑. การให้โอกาสและสิทธิคนจนต้องคดีที่ดินเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๑.๑ กรณีคดีที่ดินที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และคดีที่ดินอยู่ระหว่างการพิจารณา

กรณีคดีที่ดินที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ขอให้มีการพักโทษ ลดโทษ และคุมประพฤติ
โดยให้ผู้ต้องโทษกลับไปดูแลครอบครัว ทำการเกษตรเลี้ยงครอบครัวในที่ดินเดิม และกรณีคดีที่ดินอยู่ระหว่าง
การพิจารณา ขอให้มีการจำหน่ายคดีชั่วคราว อนุญาตให้เกษตรกรผู้ต้องหาและครอบครัวอยู่อาศัยทำกิน
ในที่ดินเดิม จะเป็นการสนับสนุนให้มีการบุกเบิกพื้นที่ของรัฐเพิ่มขึ้น รวมทั้ง เป็นการเปิดโอกาสให้นายทุนเข้า
มาครอบครองพื้นที่ของรัฐ

/๑.๒...

๑.๒ กรณีปัญหาที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

กรณีที่ปัญหาที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ให้ระงับการขยายเขตพื้นที่อนุรักษ์ ระงับการจับกุมประชาชนที่ทำกินอยู่ในพื้นที่ขัดแย้งเดิมที่ไม่ใช่การถางป่าใหม่ ระงับการจำกัดการพัฒนาชุมชน ขั้นพื้นฐานที่จำเป็น จนกว่าการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดินทำกินตามนโยบายของรัฐบาลจะแล้วเสร็จ จะเป็นการส่งเสริมทางอ้อมให้มีการบุกรุกพื้นที่ของรัฐเพิ่มขึ้นอีกเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ การดำเนินการจับกุมและการฟ้องร้องดำเนินคดีที่เกิดขึ้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ก็จะมี ความผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

๒. การแก้ปัญหาเกษตรกรไร่อำนาจที่ดินหรือมีที่ดินไม่พอทำกิน

๒.๑ การให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อการเกษตรกับเกษตรกรที่ทำเกษตรด้วยตนเอง จะต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริง ว่าเกษตรกรรายใดทำการเกษตรด้วยตนเองและคำจำกัดความของเกษตรกรต้องชัดเจน รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบกันอย่างจริงจังด้วย

๒.๒ เห็นด้วยกับการให้นำที่ดินของรัฐตามโครงการจัดสรรที่ดินที่จัดให้เกษตรกรไร่อำนาจที่ดิน แล้วถูกเปลี่ยนมือไปยังผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้นำกลับมาเป็นที่ดินส่วนกลาง เพื่อให้กองทุนธนาคารที่ดินฯ นำไปจัดสรร

๓. จัดตั้งกองทุนธนาคารที่ดินเพื่อการเกษตร

การจัดตั้งสถาบันการบริหารจัดการที่ดินและกองทุนธนาคารที่ดินเพื่อการเกษตร อาจเข้าซ้อนกับการจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการที่ดิน ตามร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหลักการเหตุผล เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินและการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรเช่นกัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวแล้ว

๔. คำจำกัดความ

เนื่องจาก “ ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูป ” เป็นข้อเสนอปฏิรูปการจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน ควรมีคำจำกัดความของ “ เกษตรกรรม ” และ “ เกษตรกร ” ให้ชัดเจน

อนึ่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า ได้ตระหนักถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบอยู่ ที่ผ่านมายุทธศาสตร์รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณในการเยียวยาและแก้ไขปัญหาเป็นวงเงินจำนวนมาก มีใช้แนวทางที่แก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน และเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนของประเทศที่ต้องได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปโดยเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ โดยจัดทำฐานข้อมูลแนวเขตที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ ที่สอดคล้องกับประกาศของกฎหมายและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในอดีต จากฐานข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศก่อนและหลังการประกาศกฎหมายแต่ละฉบับและจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ โดยภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ ประเทศไทยจะมีคลังข้อมูลแผนที่ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกินของประชาชน และปัญหาการประกาศ

/พื้นที่...

พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ทับซ้อนกับที่ดินทำกินของประชาชนได้ นอกจากนี้ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาที่ดินทำกินและการบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะได้นำผลจากโครงการดังกล่าวมาตรวจสอบ บริเวณพื้นที่ที่ทำประโยชน์อยู่ ณ วันที่ประกาศป่า เพื่อทำการเพิกถอนสภาพพื้นที่ออกจากการสงวนหวงห้ามเพื่อให้ ประชาชนได้มีสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ทส.

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๒๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๗๘ ๘๖๔๔